

Bürenjekli lezbiýanka

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Bürenjekli lezbiýanka BÜRENJEKLI LEZBIÝANKA

Surat: «Goýras harp bilen» («С большой буквы», или «Жи́рным шри́фтом»/»The Bold Type») teleserialyndan / Freeform.

Iki polşaly intellektual – sosiolog Zigmunt Bauman (1925-nji ýylda doglan), teolog Stanislaw Obirek (1956-njy ýylda doglan)...

Ikisi-de şahsy durmuş ýollaryna salgylanyp:

- Ýagşa we ýamana nähili baha berýändigimiz;
- Saýlap alan zadymyzyň jogapkärçiligini nähili başdan geçirýändigimiz we ýüzleşýändigimiz;
- Adam mertebesini, sylag-hormatyny haýsy gymmatlyklary göz önüne tutup düşündirýändigimiz;
- Wyždan ýaly meselelerde ugrumyzy haýsy tarapa öwürýändigimiz... ýaly soraglaryň çäginde taýýarlan gürrüňdeşlik kitaby şu aý çapsan çykdy: «Dünýä we özüimiz hakda». (Umberto Ekonyň we Kardinal Martininiň arasyndaky «Ynanç ýa-da ynançsyzlyk» ýaly kitaby ýaly bulam höwes bilen okalaýjak gürrüňdeşlik kitaby).

Otuz ýyllap iezuit tarykatynyň arasynda gezen teolog Obirek «bigünälik-utanja galmak» temasyny «Injilden» alan şu mysaly bilen gürrüň berýär:

«Adam ata bilen How enäniň özlerini alyp baryşynyň üýtgändigini gören Hudaý Adam atadan gadagan edilen agajyň miwesinden iýip-iýmändigini soraýar. Adam ata iýendigini boýun alanam bolsa, günäniň ýanyoldaşynyň boýnuna atýat. How enäniňem özüçe düşündirişi bar. Adam: «Maňa taý edip ýaradylan zenan agaçdan miwe ýolup berdi we men ol miwäni iýdim». Hudaý aýala şeýle diýdi: «Näme etdiň sen?». Aýal: «Meni ýylan azdyrды!» diýip jogap berýär.

Bu dialog gutulgysyz jogapkärçilikden gaçmak hakdaky iň gowy subutnama – biziň edil häzir günäni başgalara ýöňkeme hekaýatydyr. «Men beýtjek däldim, meni Howa azdyrdy!» Aslynda hakyky günäkär – gözüňi-başıňy aýlaýan aýal Howany ýaratmak bilen Adamy bagtsyz eden Hudaýyň özüdir. How ene jogapkärçilikden gaçýar we ýylany – Hudaýyň ýaradan başga bir jandaryny günäkärleýär. Şeýdibem hemme zar başlangyjyna dolanyp baryar: Biziň hemmämiz bizi nähili ýaradan bolsaň, şolar ýalydyrys!»

Hawa...

Aýal «birinji dişlemesinden» bəri her pursatda diýen ýaly günäkär hasaplanyp, zulma uçrap gelýär! Mysal üçin, lezbiýankalyk «gadagan edilen miwemi»?

• «Bumerangyň söýgüsi»

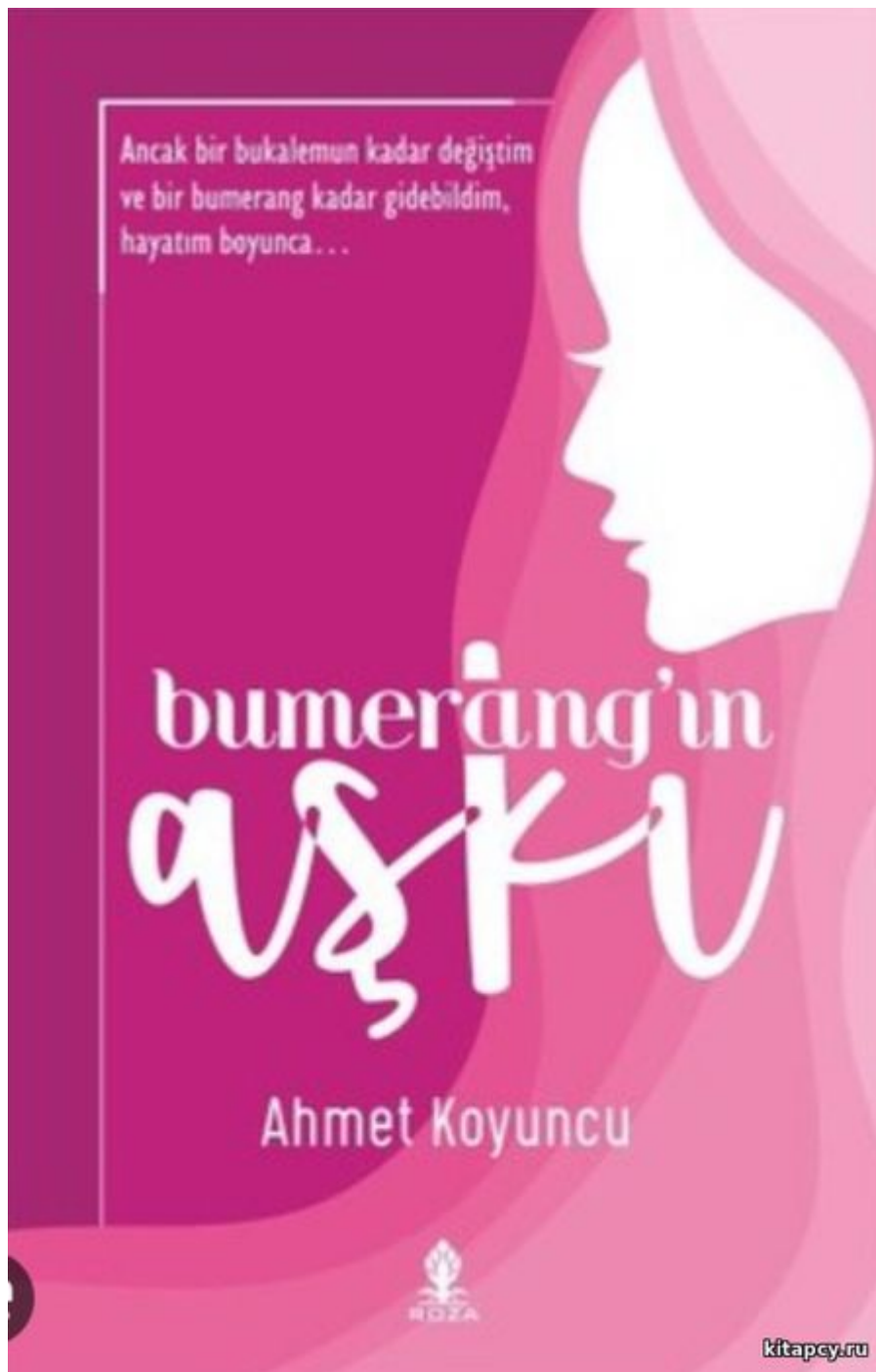
Psihiatr-lukman Ahmet Koýunjy...

Fobiýa ýaly ugurlarda ýazan alty sany ylmy eseri bar. Şol bir wagtyň özünde «Bumerangyň söýgüsi» atly roman hem ýazdy.

Romany bir oturamda okadym. Täsirinden çykyp bilmedim. Çünki...

Bu barada hiç pikirini etmedik başga bir zenan problemasy bilen ýüzbe-ýüs boldum oturyberdim: Bürenjekli lezbiýankalar!

«Biziň mähellämizde» (çepçiler) tanaýan, hatda çaga edinen lezbiýanka tanyşlarym bar. Ýöne «goňşy mähelledäki» lezbiýanka meselesi hiç oýuma gelmändi. Muny Ahmet Koýunjynyň romanyndan öwrendim. Roman hernäçe çeper eserem bolsa, sýužeti durmuşda bolup geçýän hakyky wakalara esaslanýardy.

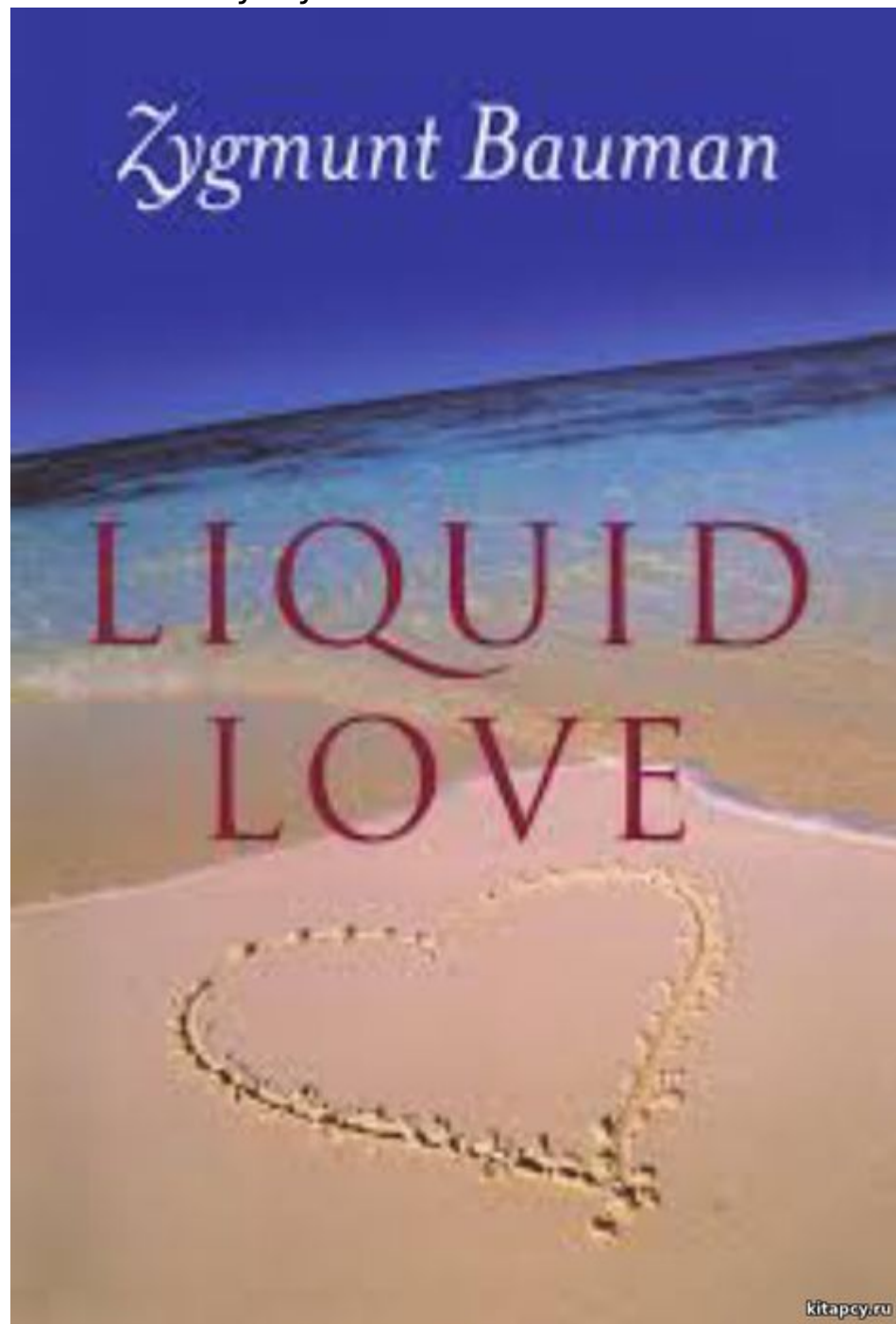
Ol kitabyna ýazan sözbaşysynda şeýle diýýär:

«Iş tejribämde maňa ellä golaý lezbiýanka gabat geldi... Bularyň köpüsi çagaly-çugaly we ärli aýallardy. Olar özlerini günäkär, hatda azgyn, ýoldan çykan hasaplaýardylar. Ýogsam bolmasa, jynsy meýil azgynlyk ýa-da kesel däldi. Muny näler düşündirsegem, ynançlaryna gabat gelmeýändigini sebäpli ynandyrmak mümkin däldi. Şol tanap ýetişenlerimiň üçden birinden gowragy bolsa bürenjek dakynyp dini edim-gylymlara görä ýaşaýan aýallardy. Olar jynsy höwesleri bilen ynançlarynyň arasynda näme etjeklerini bilmän galypdylar. Gorkunç yza çekýärdiler...»

Hawa, bürenjek temasyny ençeme ýyllap dilimizden düşürmän gelýäris. Emma bürenjekli aýal-gyzlaryň başdan geçirýän jynsy basyşlary ýaly birgiden problemalary agzamzogam. Edil göwreli edilip zyňlan kämillik ýaşyna ýetmedik gyzjagazlar meselesiniň üstüniň örtülişi ýaly. Problemalarymyz bilen boý ölçeşmäge gaýratymyz ýok. Şonuň üçinem...

Ýekirlen, ýeke goýlan aýal-gyzlarymyz başdan geçirýän agyr basyşlarynyň aşagyndan çykyp bilenok, ölümi iň soňky çykalga hasaplaýarlar.

Edil Sinem ýaly...

- Bir saýry hakykaty

Ahmet Koýunjy romanynda Sinemiň başdan geçirýän gaýgy-hasratlaryny we biçäreligini gürrüň berýär.

Lezbiýankalygy Sinemiň keýpine saýlap almandygyna gürrüň ýok. Emma ol günäkärlik duýýan gomoseksual hyrujyny ýeňmek üçin kän göreşýär.

Dine ýönelýär: Bürenjek dakynýar. Namaz okamaga başlaýar. Her gije Hudaýa ýalbarýar...

Durmuşa çykýar, çagasy bolýar...

Goňsusy Äşegül bilen arasynda bolup geçen gizlin jynsy gatnaşygy äri Emrah tarapyndan bilnensoň, derman içip, öz janyna kast edýär. Hernä ölmän galýar...

«Göz degipdir, doga-jady edilipdir» diýip, öýden doga gözlenýär. Ýaşaýan ýerlerini üýtgedýärler.

Psihiatra gidilýär. Lukmanyň «gomoseksuallýk kesel däl» diýmegi Emrahy gaharlandyrýar. «Mukaddes kitabymyzyň näletlän zady nädip kesel bolanokmyş» diýýär. Gaýdyp psihiatra gidilmeýär...

Kän wagtam geçmeýär:

Sinem içine düşen günäkärlik girdabyndan çykyp bilmän, hemme zat özüni günäkär saýýar we...

2011-nji ýylyň sowuk mart günü öýüniň balkonyndan ölümiň goýnuna bökýär! Ýaňy ýigrimiden geçen çagy...

Psihiatr Ahmet Koýunjy şeýle diýýär:

«Bu kitap gomofobiýa garşy göreşmek üçin ýazylan, bolup geçen hakyky wakalary gürrüň berýän durmuşy hekaýa. Kitabymy Anadolyň obalarynda we çet ýerlerinde gomoseksual hyruçlaryny gizlinje başdan geçirýän, içine gömmäge cytraşýan, özüni geteroseksual ýaşayşa mejbur edýän we hasrat çekýän ýüz münlerçe aýal-gyza bagyşlaýaryn».

Dünyaya ve Kendimize Dair

Zygmunt Bauman & Stanislaw Obirek

İngilizce'den Çeşitli Başlıklar

kitapyurdu.com

2. BASKI

Kitapyurdu

Sineme nebsim agyrdy. Şonuň üçin «Bumerangyň söýgüsi» romanyny okap gutaran badyma keç ykballar hakda gürrüň edýän Baumandyr Obiregiň «Dünyä we özümiz hakda» kitabyna ýapyşdym...

Durmuşynyň we ynanjynyň arasynda gyslyp galanlara okamagy maslahat berýärim.

Soner ÝALÇYN.

«SÖZCÜ» gazeti, 26.01.2018 ý. Publisistika